

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2032, Chișinău, str. Aleco Russo 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 06.03.2025

Nr. EMAS - 10

Plenul Consiliului Concurenței,
acționând în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012, art. 10 alin. (2) lit. b) al Legii nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a unui membru și președinte al Plenului Consiliului Concurenței nr. 33 din 17.02.2022, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcția de vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței nr. 380 din 07.12.2023, Hotărârea Parlamentului privind numirea în funcția de vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței nr. 210 din 31.07.2024 și Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței nr. 211 din 31.07.2024,

analizând notificarea cu privire la schema de ajutor de stat pentru finanțarea publicațiilor periodice destinate copiilor, parvenită de la Ministerul Culturii prin intermediul Sistemului informațional automatizat ”Registrul ajutoarelor de stat” cu nr. 00917, materialele anexate și nota examinatorului

A CONSTATAT:

I. CONTEXTUL MĂSURII

1. Ministerul Culturii a notificat schema de ajutor de stat pentru finanțarea publicațiilor periodice destinate copiilor de vârstă școlară și preșcolară, în baza art. 8 din Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat și a Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a

deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1 din 30.08.2013, fiind anexat formularul general de notificare a ajutorului de stat.

2. Notificarea a devenit efectivă la 31.12.2024, fapt despre care a fost informat furnizorul ajutorului de stat prin scrisoarea nr. 07/08-15 din 13.01.2025.
3. Comunicatul privind examinarea notificării a fost plasat pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței la data de 29.01.2025, în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, în vedere asigurării transparenței în procesul decizional.

II. BAZA LEGALĂ PENTRU ACORDAREA MĂSURII DE SPRIJIN

- Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014.
- Legea nr. 243 din 26.10.1994 Presei.
- Legea nr.359 din 22.12.2022 bugetului de stat pentru anul 2023.
- Legea nr.418 din 22.12.2023 bugetului de stat pentru anul 2024.
- Hotărârea Parlamentului nr. 901 din 27.06.1996 pentru aprobarea Regulamentului privind finanțarea redacțiilor ziarelor și revistelor.
- Regulamentul cu privire la modul de acordare a subvențiilor din bugetul de stat pentru publicațiile periodice pentru copii, aprobat prin Ordinul Ministerului Culturii nr. 394 din 15.04.2021.
- Regulamentul cu privire la modul de acordare a subvențiilor din bugetul de stat pentru publicațiile periodice pentru copii, aprobat prin Ordinul Ministerului Culturii nr. 72 din 05.03.2024.

III. BENEFICIARI

4. Potrivit art.3 din Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, beneficiar al ajutorului de stat este orice persoană fizică sau juridică independentă, angajată într-o activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață.
5. Conform informațiilor din notificare, beneficiarii măsurii de sprijin sunt publicațiile periodice fondate de Ministerul Culturii:
 - I.P. Publicația periodică Revista „Alunelul” (IDNO 1003600093486).

- I.P. Publicația periodică Revista „Noi” (IDNO 1003600012713).
- I.P. Publicația periodică Revista „Florile Dalbe” (IDNO 1003600093431).
- 6. Genul de activitate (conform CAEM) al beneficiarilor ajutorului de stat: J58.14 – activități de editare a revistelor și periodicelor.
- 7. Potrivit Anexei nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 147 din 25.08.2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, publicațiile periodice: „Alunelul”, „Noi” și „Florile Dalbe” sunt instituții publice în care Ministerul Culturii are calitatea de fondator.
- 8. Potrivit informației prezentate, tirajul revistelor pentru anul 2023 a fost:
 - I.P. Publicația periodică Revista „Florile Dalbe” – 87480 exemplare (difuzate: abonați Î.S. „Poșta Moldovei” – 67,45%, vânzare și abonare redacțională – 6,68%, abonamente conform proiectului cu Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova – 12,8%, tiraj gratuit (difuzat prin liceele și gimnaziile din Chișinău și raioanele republicii) – 13,07%).
 - I.P. Publicația periodică Revista „Noi” – 12240 exemplare (difuzate: abonați Î.S. „Poșta Moldovei” – 69,6%, vânzarea, abonarea alți distribuitori – 10,7%, tiraj gratuit (donații, autori, redacție) – 19,7%).
 - I.P. Publicația periodică Revista „Alunelul” – 77800 exemplare (difuzate: abonați Î.S. „Poșta Moldovei” – 53,8%, abonarea redacțională post-restaurant – 38,7 %, tiraj gratuit (donații, autori, redacție) – 7,5%).

IV. DESCRIEREA MĂSURII DE SPRIJIN

- 9. Conform art.12 din Legea nr. 243 din 26.10.1994 Presei, publicațiile periodice și agențiile de presă fondate de către autoritățile publice se finanțează de la bugetul respectiv.
- 10. Potrivit pct. 1-3 din Regulamentul privind finanțarea redacțiilor ziarelor și revistelor, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 901 din 27.06.1996, se finanțează redacțiile publicațiilor periodice de stat destinate copiilor de vârstă preșcolară și școlară, fondate de Ministerul Învățământului (în prezent, Ministerul Culturii): „Noi”, „Florile dalbe”, „Alunelul”. Repartizarea mijloacelor financiare, de subvenționare a redacțiilor publicațiilor periodice se va efectua în conformitate cu Legea Presei și în limita mijloacelor financiare prevăzute anual în acest scop în legea bugetului de stat.

11. Modul de subvenționare din bugetul de stat a Instituțiilor publice publicațiile periodice pentru copii: „Noi”, „Florile Dalbe”, „Alunelul”, fondate de Ministerul Culturii este stabilit în Regulamentul cu privire la modul de acordare a subvențiilor din bugetul de stat pentru publicațiile periodice pentru copii, aprobat prin Ordinul Ministerului Culturii nr. 72 din 05.03.2024 (în continuare - Regulamentul privind finanțarea redacțiilor ziarelor și revistelor).
12. Cheltuielile necesare pentru activitatea anuală a publicațiilor periodice pentru copii se divizează în cheltuieli asigurate din contul veniturilor proprii ale solicitantului de subvenționare și cheltuieli propuse spre a fi subvenționate din bugetul de stat.
13. Publicațiile periodice pentru copii fondate de Ministerul Culturii vor beneficia de subvenții calculate ca diferența de cost dintre costul de comercializare a unei reviste și cheltuielile real suportate pentru o revistă, multiplicată la numărul total al revistelor din abonamentele de la Î.S. „Poșta Moldovei”, în limitele alocațiilor aprobate anual în acest scop în bugetul de stat.
14. Calcularea subvențiilor din bugetul de stat pentru publicațiile periodice pentru copii se efectuează în baza pct. 8 al Regulamentului privind finanțarea redacțiilor ziarelor și revistelor și se aprobă prin Ordin emis de către Ministerul Culturii și adus la cunoștința beneficiarilor.
15. Ministerul Culturii calculează mărimea subvențiilor aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul respectiv pentru fiecare publicație periodică pentru copii în parte, reieșind din demersurile și documentele prezentate. Totodată, Ministerul Culturii își rezervă dreptul de a ajusta calculele pentru acordarea subvențiilor pentru publicațiile periodice pentru copii cu scopul de a se încadra în limitele subvențiilor aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul respectiv.
16. Subvenționarea din bugetul de stat a publicațiilor periodice pentru copii: „Noi”, „Florile Dalbe” și „Alunelul” se face în baza solicitării de subvenționare, care se transmite, lunar, tipărită și în mod electronic la adresa de e-mail a ministerului. Subvențiile se acordă lunar.
17. Publicațiile periodice pentru copii prezintă până la data de 15 a lunii următoare darea de seamă cu anexarea fișei de calcul privind propuneri de subvenționare a publicațiilor periodice pentru copii revizuită, copia fișei de comandă lunară pentru abonamentele de la Î.S. „Poșta Moldovei” și numărul de exemplare ale

publicației periodice pentru copii necesare redacției în scopuri personale (oferite în urma concursurilor, donațiilor).

18. Prin urmare, măsura de sprijin notificată constă în acordarea de subvenții privind susținerea publicațiilor periodice destinate copiilor și este acordată de către Ministerul Culturii de la bugetul de stat prin legea bugetară anuală.
19. Potrivit Ministerului Culturii, obiectivul principal pentru acordarea acestei măsuri de sprijin este promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural.
20. Conform informației prezentate, perioada de aplicare a schemei de ajutor de stat notificate este 2023-2028. Mărimea subvențiilor a constituit pentru perioada anilor 2023-2024 – 4 824,2 mii lei (conform tabelului 1), iar suma estimată de a fi acordată pentru anii 2025-2028 – 9 648,0 mii lei.

Tabelul 1. Valoarea măsurii de sprijin, mii lei

Nr.	Denumirea beneficiarului	2023	2024
1.	I.P. Publicația periodică Revista "Noi"	799,7	1039,8
2.	I.P. Publicația periodică Revista "Alunelul"	590,1	552,0
3.	I.P. Publicația periodică Revista "Florile Dalbe"	1022,3	820,3
	Total	2412,1	2412,1

Sursa: Formularul general de notificare a ajutorului de stat.

IV. EVALUAREA MĂSURII DE SPRIJIN PRIN PRISMA AJUTORULUI DE STAT

21. Potrivit art. 340 alin. (1) al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte ajutoarele de stat se evaluează pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în UE, în special a articolului 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile UE, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.
22. Pentru a constitui ajutor de stat conform art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, măsura de sprijin trebuie să întrunească cumulativ următoarele condiții:
 - a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă;
 - b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață;

- c) este acordată în mod selectiv;
- d) denaturează sau riscă să denatureze concurența.

În continuare măsura de sprijin va fi examinată prin prisma celor 4 condiții stipulate mai sus.

a) *este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă*

Acordarea unui avantaj direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat și imputabilitatea unei astfel de măsuri în sarcina statului sunt două condiții separate și cumulative pentru existența ajutorului de stat.

Imputabilitatea statului

În cazul în care o autoritate publică acordă un avantaj unui beneficiar, măsura este prin definiție imputabilă statului, chiar dacă autoritatea în cauză beneficiază de autonomie juridică față de alte autorități publice.

Luând în considerare faptul că, Ministerul Culturii este cel care decide în baza prevederilor actelor normative în domeniu, acordarea subvențiilor din bugetul de stat, putem constata că măsura de sprijin este imputabilă statului.

Transferul resurselor de stat

Conform art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat, resurse de stat sau resurse ale unităților administrativ-teritoriale reprezintă totalitatea patrimoniului, inclusiv sub formă de mijloace financiare, ce aparține statului, unităților administrativ-teritoriale, inclusiv unități teritoriale autonome Găgăuzia. Numai avantajele acordate direct sau indirect din resurse de stat pot constitui ajutor de stat. Transferul resurselor de stat poate lua multe forme, acestea fiind prevăzute în art. 6 al Legii cu privire la ajutorul de stat.

Având în vedere că, sursele de finanțare provin de la bugetul de stat care ulterior sunt alocate de către fondator pentru fiecare publicație periodică astfel, măsura de sprijin respectivă reprezintă un transfer de resurse de stat.

Ținând cont de faptul că cele două condiții sus menționate sunt îndeplinite cumulativ, se constată că aceste măsuri sunt acordate din resurse de stat.

b) *conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață*

Un avantaj este orice beneficiu economic pe care întreprinderea nu l-ar fi putut obține în condiții normale de piață, și anume în absența intervenției statului. Ori de

câte ori situația financiară a unei întreprinderi este îmbunătățită ca rezultat al intervenției statului în condiții care diferă de condițiile normale de piață, există un avantaj. Noțiunea de avantaj include toate situațiile în care întreprinderile sunt scutite de costurile inerente activităților lor economice. Având în vedere că beneficiarilor schemei de ajutor de stat le vor fi acoperite anumite costuri efectuate aferente activității sale, iar situația financiară a acestora va fi îmbunătățită ca rezultat al intervenției statului, în condițiile în care piața nu le oferă asemenea avantaje, se constată întrunirea condiției respective.

c) *este acordată în mod selectiv*

Pentru a se încadra în domeniul de aplicare a normelor cu privire la ajutorul de stat, o măsură de sprijin trebuie să favorizeze anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri. Nu toate măsurile care favorizează operatorii economici se încadrează în noțiunea de ajutor, ci numai cele care acordă un avantaj în mod selectiv anumitor întreprinderi sau categorii de întreprinderi sau anumitor sectoare economice ¹.

Luând în considerare că, măsura de sprijin se acordă doar unor anumitor entități, în sensul art. 12 alin.(2) din Legea nr. 243 din 26.10.1994 Presei, condiția selectivității se consideră întrunită.

d) *denaturează sau riscă să denatureze concurența*

Pentru a se considera că ajutorul denaturează concurența, în mod normal, este suficient ca ajutorul să ofere beneficiarului un avantaj prin scutirea de cheltuieli pe care, în caz contrar, acesta ar fi trebuit să le suporte în cursul operațiunilor comerciale curente². În practică, se consideră în general că există o denaturare a concurenței în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, atunci când statul acordă un avantaj financiar unei întreprinderi într-un sector liberalizat în care există sau ar putea exista concurență³.

Astfel, ținând cont că activitatea de editare a revistelor și periodicelor poate fi practică, inclusiv și de alte întreprinderi, totodată, având în vedere că anterior a fost constatat faptul conferirii beneficiarilor măsurii de sprijin, în mod selectiv, a unui

¹ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 117.

² Comunicarea Comisiei Europene privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 7 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01, pct. 189).

³ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 187.

avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață, se constată întrunirea și ultimei condiții.

În contextul celor menționate mai sus, se constată că măsura de sprijin notificată întrunește condițiile ajutorului de stat, prevăzute la art.3 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat.

V. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII AJUTORULUI DE STAT

23. Evaluarea compatibilității ajutorului de stat cu mediul concurențial normal va fi efectuată în baza actelor normative adoptate de către Plenul Consiliului Concurenței pentru fiecare categorie de ajutor de stat prevăzut la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 139 din 15.06.2012, în cazul dat, reieșind din obiectivul declarat de furnizorul măsurii de sprijin, fiind aplicabil Regulamentul privind evaluarea ajutoarelor de stat pentru cultură și pentru conservarea patrimoniului, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.3 din 08.09.2016 cu privire la aprobarea unor acte normative privind evaluarea ajutoarelor de stat sectoriale (în continuare - *Regulament*).
24. Potrivit pct.8 lit. f) din *Regulament*, Consiliul Concurenței evaluează acordarea ajutoarelor de stat pentru următoarele obiective și activități culturale, inclusiv: activitățile de scriere, editare, producție, distribuție, digitizare și publicare a operelor muzicale și literare, inclusiv a traducerilor, ziarelor și revistelor.
25. În baza informațiilor prezentate de către Ministerul Culturii, subvențiile se acordă publicațiilor periodice pentru compensarea parțială a costurilor de editare a revistelor destinate copiilor de vârstă școlară și preșcolară.
26. Cu referire la pct. 8 lit. f) din *Regulament*, Consiliul Concurenței va evalua următoarele costuri: costurile aferente publicării de opere muzicale și literare, inclusiv, onorariile autorilor (costurile aferente drepturilor de autor), onorariile traducătorilor, onorariile redactorilor, alte costuri de editare (corectare tipografică, corectare a textelor, revizuire), costurile de punere în pagină și de pretipărire, costurile de tipărire sau de publicare electronică.
27. La evaluarea ajutorului de stat acordat, potrivit pct.16 din *Regulament*, Consiliul Concurenței va evalua dacă valoarea maximă a ajutorului nu depășește:
 - a) diferența dintre costurile eligibile și veniturile actualizate ale proiectului;
 - b) 70% din costurile eligibile.

28. Potrivit informației transmise de Ministerul Culturii, prezentăm indicatorii privind activitatea publicațiilor periodice pentru anul 2023, conform tabelului 2.

Tabelul 2.: Indicatorii privind activitatea publicațiilor periodice pentru anul 2023

Nr.	Indicatorii	I.P. Publicația periodică Revista „Alunelul”	I.P. Publicația periodică Revista „Noi”	I.P. Publicația periodică Revista „Florile Dalbe”
1.	Costuri aferente activității publicațiilor periodice (costuri de producție, tipărire, publicitate, etc), mii lei	1 509, 9	1 136,9	1 732,8
2.	Venituri totale din editarea revistelor, mii lei	856,5	237,4	488,8
3.	Ajutor de stat, mii lei	590,1	799,7 ⁴	1 022,3
4.	Diferența dintre costurile și veniturile din editarea revistelor, mii lei	653,4	899,5	1244,0
5.	% acoperirii costurilor din ajutorul de stat	39,08	68,23	58,99

Sursa: Informații prezentate de Ministerul Culturii

29. La evaluarea ajutorului de stat în cazul dat, este necesar să fie analizate prevederile legislației naționale, inclusiv Regulamentul privind evaluarea ajutoarelor de stat pentru cultură și pentru conservarea patrimoniului (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 08.09.2016), în contextul normelor relevante ale Uniunii Europene.
30. Pct. 8 lit. f) din Regulament prevede că Consiliul Concurenței evaluează acordarea ajutoarelor de stat pentru activitățile de scriere, editare, producție, distribuție, digitizare și publicare a operelor muzicale și literare, inclusiv a traducerilor, **ziarelor și revistelor**.
31. Totodată, trebuie menționat faptul că Regulamentul susmenționat transpune art. 53 din Regulamentul (UE) nr.651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat. Alineatul (10) al art. 53 din Regulament prevede expres că *ajutoarele pentru ziare și reviste, publicate fie în format tipărit, fie în format electronic, nu sunt eligibile în temeiul prezentului articol*, în timp ce Regulamentul

⁴ Inclusiv, suma de 23,98 mii lei (799,72 mii lei – 23,98 mii lei = **775, 74 mii lei**) constituie datorii din anul 2022 și achitate în anul 2023.

național include ziarele și reviste în categoria activităților de scriere, editare, producție, distribuție, digitizare și publicare a operelor muzicale și literare.

32. Scopul Regulamentului (UE) nr. 651/2014 este de a stabili condițiile în care anumite ajutoare de stat sunt scutite de obligația de notificare. Prin urmare, acest regulament stabilește un cadru favorabil pentru anumite tipuri de ajutoare. În situațiile în care ajutoarele în cauză nu se încadrează în criteriile stabilite în Regulament, ele sunt examinate conform normelor generale de evaluare a compatibilității ajutoarelor sau normelor speciale stabilite pentru ajutoarele respective.
33. În același timp, conform **art. 340 alin. (1) din Acordul de Asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte**, ajutoarele de stat se evaluează pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în UE, în special a articolului 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile UE, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.
34. Mai mult, în lipsa unor reglementări speciale, ajutoarele pentru ziare și reviste sunt evaluate în Uniunea Europeană conform normelor generale stabilite în articolul 107 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.
35. Prin urmare, având în vedere prevederile enunțate mai sus, autoritatea de concurență poate evalua compatibilitatea ajutoarelor de stat conform normelor generale, chiar și în situația în care nu sunt întrunite toate condițiile stabilite în Regulamentul Consiliului Concurenței privind evaluarea ajutoarelor de stat pentru cultură și pentru conservarea patrimoniului.
36. Astfel de norme generale sunt stabilite în Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30.08.2013.
37. Potrivit prevederilor pct. 2 din Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 02.01.2025 cu privire la aprobarea Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat (în vigoare din 20.02.2025), procedurile administrative, care la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se află în proces de examinare, se vor desfășura în conformitate

cu normele materiale ale actului normativ în vigoare la data primirii notificării sau inițierii investigației, și anume Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30.08.2013 (*în continuare – Regulamentul nr. 1*).

38. Cu referire la pct. 56 din Regulamentul nr. 1, în vederea evaluării compatibilității ajutorului de stat prin analiza comparativă a efectelor negative asupra concurenței și efectelor pozitive ale ajutorului de stat, este necesar de răspuns la următoarele întrebări:

1. *Prin măsura de ajutor se urmărește un obiectiv de interes public bine definit?*

39. Ajutorul de stat acordat în cadrul măsurii de sprijin în examinare contribuie la îndeplinirea obiectivului de interes public bine definit, și anume satisfacerea cerințelor culturale/informaționale ale societății și îmbogățirea patrimoniului cultural (bibliografic) național, prin promovarea publicațiilor culturale pentru copii, iar potrivit Strategiei de dezvoltare a culturii „Cultura 2020” și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 271 din 09.04.2014, printre obiectivele generale sunt salvagardarea patrimoniului cultural național în toată diversitatea lui și creșterea contribuției sectorului cultural în dezvoltarea coeziunii sociale.

Totodată, cu referire la Convenția privind protecția și promovarea diversităților de expresii culturale, adoptată în cadrul Conferinței generale a UNESCO din 20.10.2005 (ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 258 din 27.07.2006), promovarea diversității expresiilor culturale este considerată un obiectiv de interes comun.

Cu referire la pct. 1 din Regulamentul privind finanțarea redacțiilor ziarelor și revistelor, acordarea subvențiilor din bugetul de stat pentru publicațiile periodice pentru copii are scopul de a educa tânăra generație în baza valorilor naționale și general-umane, de a cultiva copiilor dragostea față de istorie, tradiții și cultura neamului, spiritul patriotic și activismul civic.

Potrivit informației prezentate de Ministerul Culturii, publicațiile seriale („Florile Dalbe”, „Alunelul”, „Noi”) sunt cunoscute și apreciate de cca 90 de ani prin impactul lor social, misiunea lor patriotică, rolul lor formativ în viața școlii naționale de toate gradele, de contribuția lor la ridicarea nivelului de cultură și

civilizație a națiunii pe care o reprezintă. Publicațiile periodice captează în mod constant atenția cititorilor, elevilor și profesorilor, oferindu-le materiale educativ-cognitive și literar artistice, reușind să le trezească interesul pentru arta cuvântului, să le cultive gustul pentru literatura de calitate, să garanteze o comunicare mai bună a elevilor cu profesorii. În acest sens, publicațiile au un caracter formativ, promovând autori/copii/adolescenți începători: poeți, prozatori, plasticieni etc.

Acordarea de subvenții pentru finanțarea publicațiilor periodice destinate copiilor de vârstă școlară și preșcolară, în cadrul măsurii de sprijin, este esențială și importantă, deoarece aceasta vine în sprijinul educației și dezvoltării culturale a celor mici. Într-o era digitală în care accesul la informație este constant și aproape nelimitat, publicarea și distribuirea materialelor periodice de calitate, care sunt atât educaționale, cât și atractive pentru copii, joacă un rol esențial în dezvoltarea lor. Copiii, expuși zilnic la o multitudine de surse media, au nevoie de resurse care nu doar să le capteze atenția, dar și să le stimuleze curiozitatea. Astfel, în contextul unei societăți în care informația se află la îndemâna oricui, materialele periodice destinate copiilor au un impact deosebit asupra formării lor ca cetățeni curioși, responsabili și creativi, pregătiți să navigheze cu succes în lumea complexă și interconectată a zilelor noastre.

Investițiile în acest sector ar putea contribui semnificativ la realizarea unor obiective importante pe termen scurt și lung, atât în domeniul educațional, cât și în cel cultural. Acestea ar sprijini dezvoltarea unor resurse educaționale de calitate, accesibile unui număr mai mare de copii, indiferent de contextul lor economic. De asemenea, ar putea stimula colaborarea între editori, educatori și instituții culturale, sprijinind crearea unor materiale care să răspundă nevoilor educaționale și culturale specifice fiecărei comunități.

2. *Ajutorul este bine structurat, în așa fel încât să contribuie la îndeplinirea obiectivului de interes public, prin urmare, ajutorul propus vizează disfuncționalitatea pieței sau alte obiective?*
32. La această întrebare răspunsul urmează a fi acordat prin intermediul altor trei întrebări.
 - a) Ajutorul este un instrument de politică adecvat pentru îndeplinirea obiectivului de politică avut în vedere?

- b) Există un efect de stimulare, și anume ca urmare a ajutorului de stat primit, beneficiarul își schimbă comportamentul?
- c) Măsura de ajutor este proporțională cu problema vizată, și anume nu se poate obține aceeași modificare de comportament cu un ajutor mai mic?
- a) *Ajutorul este un instrument de politică adecvat pentru îndeplinirea obiectivului de politică avut în vedere?*

Potrivit pct. 60 din Regulamentul nr. 1, decizia de a recurge la ajutorul de stat este justificată exclusiv prin gradul de adecvare a acelui instrument specific de intervenție a statului la obiectivul ce trebuie îndeplinit și, de regulă se aplică când obiectivele urmărite nu se pot atinge prin utilizarea altui instrument de politică (de exemplu, instrumente de reglementare, furnizarea directă de bunuri și servicii de către stat ori instrumente fiscale care vizează redistribuirea plusvalorii).

Dat fiind faptul că, statul finanțează revistele destinate copiilor, cu o valoare culturală semnificativa, dar cu un potențial comercial limitat prin acordarea subvențiilor și acoperă, astfel o parte din cheltuielile de editare, considerăm că ajutorul este un instrument adecvat. În mod general, subvențiile, ca formă de acordare a ajutorului de stat sunt măsurabile și limitate în timp, fapt ce le atribuie un calificativ vizibil mai înalt față de alte forme de acordare.

- b) *Există un efect de stimulare, și anume ca urmare a ajutorului de stat primit, beneficiarul își schimbă comportamentul?*

Conform prevederilor pct. 61 din Regulamentul nr. 1, ajutorul de stat trebuie să schimbe comportamentul unei întreprinderi beneficiare în așa fel încât să desfășoare o activitate care contribuie la realizarea unui obiectiv de interes public și pe care nu ar fi desfășurat-o în absența ajutorului sau pe care ar fi realizat-o într-o manieră limitată sau diferită.

Din informațiile prezentate de către Ministerul Culturii se constată că costurile aferente editării revistelor depășesc veniturile realizate de către publicațiile periodice menționate supra. Ajutorul de stat se acordă pentru compensarea parțială a cheltuielilor de editare a publicațiilor periodice, care din cauza viabilității economice slabe, în absența ajutorului, nu ar fi putut editate în aceleași condiții, la nivel profesionist și fără întreruperi - acordarea ajutorului de stat publicațiilor pentru copii, fiind o premisă esențială a apariției acestora în bune condiții, la nivel profesionist și fără întreruperi.

- c) *Măsura de ajutor este proporțională cu problema vizată, și anume nu se poate obține aceeași modificare de comportament cu un ajutor mai mic?*

Reieșind din materialele examinate, măsura analizată nu promovează profitul comercial, scopul principal fiind promovarea publicațiilor periodice destinate copiilor, necesare procesului didactic și de educație a tinerei generații. Prin acordarea subvențiilor, furnizorul urmărește susținerea instituțiilor publice de publicație periodică, care în lipsa ajutorului nu ar fi în stare să-și desfășoare activitatea sau ar fi desfășurat-o într-o manieră diferită sau limitată, fiind alocată o măsură de ajutor proporțională cu problema vizată.

Potrivit informațiilor prezentate, mărimea subvenției se calculează pentru fiecare publicație periodică pentru copii în parte, în baza fișei de calcul privind propuneri de subvenționare a publicațiilor periodice pentru copii și a altor documente justificative prezentate de către acestea până la data de 15 a lunii următoare de raportare și se acordă lunar. Solicitarea de subvenționare din bugetul de stat a publicațiilor periodice pentru copii se transmite lunar la adresa ministerului.

În acest fel, măsura de ajutor este proporțională cu problema vizată, măsura examinată având drept scop menținerea nivelului de finanțare la minimul necesar.

3. Denaturările concurenței sunt limitate, astfel încât bilanțul general să fie pozitiv?

33. Ca urmare a impactului ajutorului de stat prin prisma prevederilor pct. 63-69 din Regulamentul nr. 1, se constată următoarele efecte pozitive ale ajutorului de stat:
- efectele pozitive ale ajutorului sunt aproape certe, iar efectele negative sunt mai puțin probabile. Hotărârea Guvernului nr.271 din 09.04.2014 precizează unele efecte pozitive ale acesteia: protejarea și valorificarea patrimoniului cultural al țării, accesul populației la valorile culturale ale țării, promovarea culturii ca unul dintre factorii determinanți în educația și formarea cetățenilor țării;
 - ajutorul este necesar pentru a genera efecte pozitive prin promovarea diversității culturale, fiind o premisă esențială a apariției publicațiilor destinate copiilor în bune condiții, la nivel profesionist și fără întreruperi;
 - ajutorul este bine orientat și se limitează la acordarea subvențiilor pentru acoperirea cheltuielilor de editare;

- ajutorul care se acordă publicațiilor periodice pentru copii urmează să producă efecte de contagiune pozitive importante pentru consolidarea sectorului cultural;
 - ajutorul nu denaturează semnificativ buna funcționare a pieței, efectul asupra mediului concurențial fiind minim;
 - ajutorul produce efecte pozitive clare în favoarea populației, întrucât este acordat pentru menținerea și promovarea activităților culturale.
34. Ca urmare a examinării unor potențiali indicatori cu efect negativ asupra mediului concurențial, potrivit pct. 69 din *Regulamentul nr. 1*, pot fi considerați ca indicatori operaționali cu un impact negativ asupra poziției Consiliului Concurenței următorii indicatori:
- ajutorul este un ajutor de funcționare, sprijinind în principal nivelul producției sau al prețurilor;
 - cuantumul ajutorului este semnificativ în cazul instituțiilor publice de publicație periodică, însă ținând cont de experiența Uniunii Europene în compensarea totală a cheltuielilor eligibile/de producție în cazul ajutoarelor acordate sectorului cultural, considerăm că efectul negativ este diminuat, impactul asupra mediului concurențial fiind limitat.
35. În urma evaluării compatibilității cu mediul concurențial normal, efectuată prin analiza comparativă a efectelor negative asupra concurenței și efectelor pozitive ale ajutorului de stat, se constată că acesta poate fi considerat compatibil cu mediul concurențial normal.
36. Urmare a comunicatului privind examinarea notificării plasat pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței, la data de 29.01.2025, nu au parvenit obiecții și propuneri.

VI. EXPERIENȚA UNIUNII EUROPENE

37. Promovarea diversității culturale este considerat un obiectiv de interes comun. Astfel, cu referire la art. 167 alin. (1), (4) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (în continuare - TFUE), Uniunea contribuie la înflorirea culturilor statelor membre, respectând diversitatea națională și regională a acestora și punând în evidență, în același timp, moștenirea culturală comună. Totodată, în acțiunile întreprinse în temeiul celorlalte dispoziții ale tratatelor, Uniunea ține seama de aspectele culturale, în special pentru a respecta și a promova diversitatea culturilor sale, în sensul prevederilor Convenției privind protecția și promovarea

diversităților de expresii culturale, adoptată în cadrul Conferinței generale a UNESCO din 20.10.2005.

38. Cauzele Nr. SA. 34138 (2012/N)⁵ și Nr. SA.43878 (2015/N)⁶ - Spania (obiectivul – cultură, sectorul (CAEM) - editarea jurnalelor și periodicele).

Autoritățile spaniole au notificat Comisiei, în conformitate cu art. 108 alin. (3) TFUE, schemele de ajutor de stat ce constau în acordarea de subvenții directe pentru publicarea revistelor culturale în limbile spaniolă, bască, catalană, galițiană sau valenciană. Bugetul total a schemelor a fost de 8,76 mil. EUR, respectiv, 4,65 mil. EUR și urmând a fi finanțate din bugetul Ministerului Culturii, Educației și Sportului (Spania). Comisia menționează că, intensitatea ajutorului este de 50% din costul total de publicare al revistei (costurile de producție⁷, distribuție și marketing⁸), totodată, intensitatea ajutorului cumulat poate ajunge până la 100% din costurile de producție ale revistelor.

Cu referire la art. 107 alin. 3) lit (d) din TFUE pot fi considerate compatibile cu piața internă, ajutoarele destinate să promoveze cultura și conservarea patrimoniului, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale și de concurență în Uniune într-o măsură care contravine interesului comun.

În urma evaluării, Comisia a constatat că schemele de ajutor notificate menționate supra, care vizează promovarea publicării revistelor de importanță culturală semnificativă, sunt compatibile cu piața internă în conformitate cu art. 107 alin. (3) lit. (d) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Reieșind din constatările expuse, ca urmare a evaluării compatibilității ajutorului de stat și experienței Uniunii Europene, în temeiul art. 41 lit. p) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012 și art. 10 alin. (2) lit. b) din Legea nr.139 din 15.06. 2012 cu privire la ajutorul de stat, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

⁵ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/261806/261806_1733500_99_2.pdf

⁶ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/243690/243690_1338994_32_2.pdf

⁷ Costurile de producție sunt definite ca cuprinzând, printre altele, costurile de proiectare și aspect, traducere, imprimare, administrare, personal (conducere, redacție, traducere, documentare și fotografie), închiriere și echipamente.

⁸ Costurile de distribuție și marketing sunt definite ca cuprinzând, printre altele, cheltuielile de depozitare, transport (poștă și curier), promovare, comunicare și personal dedicat acestor sarcini, precum și cheltuieli legate de onorariile asociației profesionale atunci când îndeplinesc sarcini legate de distribuție și/sau marketing.

1. A constata că măsura de sprijin notificată de către Ministerul Culturii privind finanțarea publicațiilor periodice destinate copiilor de vârstă școlară și preșcolară, în temeiul prevederilor art.12 din Legea nr.243 din 26.10.1994 Presei și Legii bugetului de stat pentru anul respectiv, constituie ajutor de stat în sensul art.3 din Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat.
2. A autoriza schema de ajutor de stat ce ține de finanțarea din bugetul de stat sub formă de subvenții a publicațiilor periodice destinate copiilor pentru perioada 2023-2028.
3. Ministerul Culturii va transmite, anual, Consiliului Concurenței informații privind ajutorul de stat acordat care face obiectul prezentei decizii, în vederea actualizării Registrului ajutoarelor de stat, conform art. 19 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat.
4. Decizia intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința Ministerului Culturii.
5. Prezenta decizie poate fi contestată, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acesteia de către părți, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, specializat în materie de contencios administrativ (mun. Chișinău, str. Kiev, nr. 3).
6. Partea dispozitivă a deciziei va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Alexei GHERȚESCU

Președinte